

KALEJDOSKOP 06/24

Kultura alternatywna stoi zatem w opozycji do medialnych mód, wzmożeń i masówek. Realizuje się w niszach branżowych, regionalnych, towarzyskich, rówieśniczych. Jej siłą jest pasja, bezinteresowność, poświęcenie. Mimo upływu lat, mimo zmian, jakim podlega rzeczywistość społeczna, nieco odmiennie rozumiana alternatywa wciąż podszyta jest buntem, niezgodą na otaczający świat, potrzebą zmanifestowania swojej odrębności.

TEMAT NUMERU: W ŚWIECIE NISZY

Kultura alternatywna – alternatywa kultury [TEMAT NUMERU]

Maciej ŚWIERKOCKI

W dobie internetowych mediów elektronicznych, gdy każdy w każdej chwili może dotrzeć do każdego w każdym zakątku świata, status jakkolwiek pojmowanej kultury alternatywnej musiał ulegć zmianie – weszła ona zatem w skład kultury popularnej niejako „na stałe” i czasami nadal przemodelowuje ją od środka. Nie z zewnątrz, bo „zewnętrzza” już właściwie nie ma, odkąd Bob Dylan dostał Nagrodę Nobla. I już raczej nie rewolucyjnie, ponieważ w globalnym świecie „system” coraz rzadziej walczy z wywrotowymi ideami otwarcie i przemocą, a częściej, nierzadko przy pomocy pieniędzy, oswaja je albo przeformułuje na własną modłę i korzyść.

W świecie niszy [TEMAT NUMERU]

Aleksandra TALAGA-NOWACKA, Bogdan SOBIESZEK

Czy można jeszcze mówić o kulturze alternatywnej, a jeśli tak, to w jaki sposób się ona przejawia? Czym jest dziś mainstream, a co stanowi alternatywę wobec niego w dobie dominacji czy wręcz dyktatury mediów elektronicznych? Jednym z najbardziej narzucających się podziałów wydaje się opozycja między tym, co komercyjne, czyli tworzone dla zysku, lansowane przez główne media, modne, przodujące w liczbie odsłon i klików, a tym, co niszowe, oddolne, odwołujące się do upodobań niewielkich grup, co z trudem przebija się do szerszej świadomości. Kultura alternatywna wciąż jest głosem pomijanych, niezadowolonych, idących pod prąd.

Prezentujemy subiektywny wybór przedsięwzięć z Łodzi i województwa, które z różnych względów można uznać za alternatywne wobec mainstreamowej oferty kulturalnej. Skupiliśmy się na działaniach cyklicznych bądź miejscach, które przynajmniej od kilku lat istnieją w pejzażu kulturalnym regionu.

Subkultura metalu [TEMAT NUMERU]

Z Tomaszem BARSZCZEM rozmawia Bogdan SOBIESZEK

– Stajemy się produktem turystycznym. Restauratorzy na czas festiwalu przygotowują specjalne menu. Mieszkańcy widzą ludzi, którzy przyjechali na koncerty i przez kilka dni krążą po Aleksandrowie – po sklepach, lokalach, miejscach noclegowych. Widzą, że to nie są przerażający antychryści, metalowcy, którzy chcą wszystko spalić i zostawić zgliszczą. To normalni ludzie – przekonuje Tomasz Barszcz, organizator odbywającego się w Aleksandrowie Łódzkim festiwalu Summer Dying Loud.

Mieszkanie dla sztuki [TEMAT NUMERU]

Z Adamem KLIMCZAKIEM i Jerzym GRZEGORSKIM rozmawia Aleksandra TALAGA-NOWACKA

- Sztuka powinna w jakiś sposób zaświadczać o terażniejszości albo wręcz ją wyprzedzać. Mierzyć się z terażniejszością w taki sposób, by stawiać znaki zapytania. Artysta szuka odpowiedzi na pytania, ale nie zawsze je znajduje. Może, ujmując to inaczej, artysta powinien mierzyć się z aktualnie funkcjonującą rzeczywistością i znaleźć odpowiedni język do jej opisania - mówią Adam Klimczak i Jerzy Grzegorski z Galerii Wschodniej.

Prezentująca tzw. sztukę progresywną, niezależna Galeria Wschodnia - w latach 80. uważana za jedną z najważniejszych w Polsce - istnieje nieprzerwanie od 40 lat w tym samym mieszkaniu przy Wschodniej 29/3. Miejsce jest sprawą kluczową, bo to często do tej przestrzeni odnoszą się twórcy prezentujący tu swoje prace. Kluczowi są również prowadzący - ich szerokie, międzynarodowe kontakty i ich rozeznanie w środowisku decydują o programie galerii.

Poza tym:

Rękopis - rzecz osobista, najdroższa [WYSTAWA]

Magdalena SASIN

Zygmunt Krauze urodził się w 1938 roku w Warszawie, ale lata powojenne spędził w Łodzi. Tutaj jako 15-letni chłopak, uczeń liceum muzycznego, przeżył swoją najsilniejszą, formującą inspirację. - Od dziecka uczyłem się gry na fortepianie. Studiowałem fortepian i kompozycję w Łodzi, później w Warszawie, następnie w Paryżu. Ale tym, co okazało się dla mnie fundamentalne i najważniejsze, było spotkanie z twórczością Władysława Strzemińskiego, z jego malarstwem i pracami teoretycznymi - opowiada artysta. - To, że stałem się kompozytorem, że obrałem ten, a nie inny kierunek rozwoju, zawdzięczam inspiracji Strzemińskim i jego obrazami, które znajdują się w łódzkim muzeum. Później, w ciągu dziesiątków lat mojej działalności, wielokrotnie współpracowałem z tą placówką: były tu realizowane moje instalacje, koncertowałem przy okazji różnych wystaw zagranicznych. Moje związki z Muzeum Sztuki w Łodzi trwają więc niemal przez całe życie aż do dziś. Jestem z tego dumny.

W kwietniu w Muzeum Sztuki ms1 w Łodzi otwarto stałą wystawę „Zygmunt Krauze. Archiwum twórcze”.

Nowości z archiwum [MUZYKA]

Bogumił MAKOWSKI

Unikatowe utwory ze ścieżek filmowych zgromadzonych w archiwum Wytwórni Filmów Oświatowych w Łodzi trafią na płyty winylowe i CD. Wśród nagrań są muzyczne cymelia, którymi WFO dysponuje jako jedyna w Polsce. Bogate zbiory od jakiegoś czasu penetruje Michał Wilczyński, właściciel firmy GAD Records. - Na nagrania muzyki do filmów zgromadzonych w WFO natrafiłem przez Wytwórnę Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie. Kiedyś, jeszcze w latach 70., był w Polsce dobry zwyczaj, że WFO wymieniała się z warszawską wytwórnią ciekawymi nagraniami - tłumaczy. - Pierwszym utworem z WFO odkrytym przeze mnie w WFDiF była kompozycja do filmu oświatowego „Ołowica” (1976) Bohdana Mościckiego, stworzona przez Józefa Skrzeka i zagrana przez zespół SBB.

KALENDARIUM wydarzeń w Łodzi i województwie łódzkim w czerwcu

„Kalejdoskop” 06/2024 do kupienia od 29 V w punktach Garmond-Press i Kolportera oraz w salonach empik w całym województwie łódzkim, a od 28 V - w recepcji Łódzkiego Domu Kultury przy ul. Dowborczyków 18 (II piętro biurowca).

A także w prenumeracie redakcyjnej.

[„Kalejdoskop” 06/2024](#) jest dostępny także jako e-book na [Virtualo.pl](#).

Naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich związanych z Łodzią i regionem możecie słuchać na platformie „Kalejdoskop NaGłos”:

<https://soundcloud.com/kalejdoskopnaglos>

KALEJDOSKOP MA 50 LAT!